

Górnośląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

Geografia

Górnśląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

Narzędzia: ArcGIS Online

Materiały (dane): mapa WIG pobrana z portalu igrek.amzp.pl (serwis Mapster), poddana georeferencji, rejestracji, nadaniu odpowiedniego układu współrzędnych i udostępniona do serwisu ArcGIS Online w postaci warstwy kafli.

Cel: Utworzenie aplikacji umożliwiającej porównanie ukształtowania i pokrycia terenu rejonu Górnśląskiego Okręgu Przemysłowego; określenie zmian, jakie zaszły na ww. obszarze.

Źródła:

1. mapa WIG pobrana z portalu igrek.amzp.pl (serwis Mapster), poddana georeferencji, rejestracji, nadaniu odpowiedniego układu współrzędnych i udostępniona do serwisu ArcGIS Online w postaci warstwy kafli.
2. Zintegrowana Platforma Edukacyjna: [Mapa i plan](#).
3. Zintegrowana Platforma Edukacyjna: [Mapa – po co ją tworzymy i do czego wykorzystujemy skalę?](#).
4. Informacje o Open Street Map: <https://pl.wikipedia.org/wiki/OpenStreetMap>

1. Wstęp

Mapy topograficzne nie zawsze były tak powszechnie dostępne jak obecnie. W okresie międzywojennym, a nawet w okresie PRL, mapy w mniej dokładnych skalach (1:50 000, 1:100 000) były ściśle tajne i przeznaczone tylko do użytku wewnętrznego!

Dziś sytuacja ma się zupełnie inaczej. Mapy topograficzne, a nawet ortofotomapy, pokazujące rzeczywiste pokrycie terenu, są dostępne powszechnie i często bez opłat. Dzięki przeprowadzonej na szeroką skalę digitalizacji map archiwalnych, możemy wyświetlić i pobrać różne mapy pochodzące z czasów historycznych – nie tylko te przedwojenne, ale nawet pochodzące z XVII w.!

Aby w szybki i wygodny sposób porównać mapy dawne z aktualnymi, skanom map należy nadać georeferencję, tzn. wskazać którym punktom na mapie dawnej odpowiadają które punkty na mapie aktualnej. Następnie skanowi z nadaną georeferencją należy przydzielić odpowiedni układ współrzędnych, w których wyświetlana jest mapa aktualna tak, aby po udostępnieniu skanu do portalu mapowego obie mapy się na siebie nakładały.

Podczas dzisiejszej lekcji skorzystamy z już odpowiednio przygotowanego skanu mapy, dzięki czemu pozostanie nam już tylko opracowanie aplikacji, na podstawie której będzie można odpowiedzieć na wiele pytań dotyczących zmian, jakie zaszły na części obszaru Górnśląskiego Okręgu Przemysłowego od czasów międzywojennych do chwili obecnej.

2. Zadania

1. Zaloguj się na swoje konto ArcGIS Online na stronie www.arcgis.com.
2. Wejdź w zakładkę **Mapa**.

Wskazówka: Na potrzeby lekcji będziemy korzystać z nowszej wersji przeglądarki mapowej, tzw. **Map Viewer**. Jeżeli po uruchomieniu mapy w prawym górnym rogu widzisz opcję

Otwórz w aplikacji Map Viewer

, kliknij w nią. Jeżeli pojawia się opcja

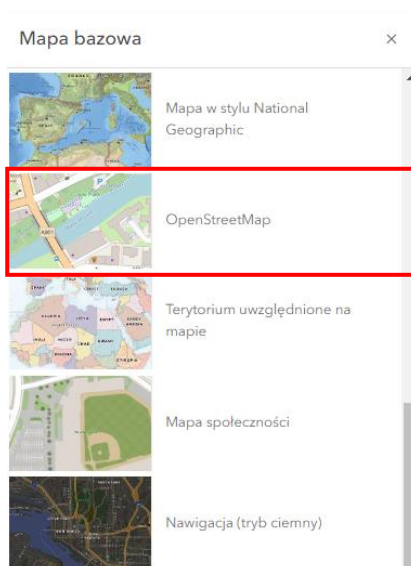
Otwórz w aplikacji Map Viewer Classic

, oznacza to, że właśnie teraz masz uruchomioną nowszą wersję przeglądarki i nie należy jej przetaczać.

3. W lewym panelu kliknij **Mapa bazowa** i zmień mapę bazową na **OpenStreetMap**.

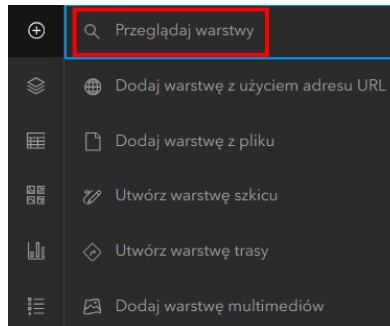

Ciekawostka: OpenStreetMap to projekt społeczności internetowej mający na celu stworzenie darmowej, swobodnie dostępnej mapy całej kuli ziemskiej. Wszystkie dane tworzące mapę są edytowalne przez zarejestrowanych użytkowników.

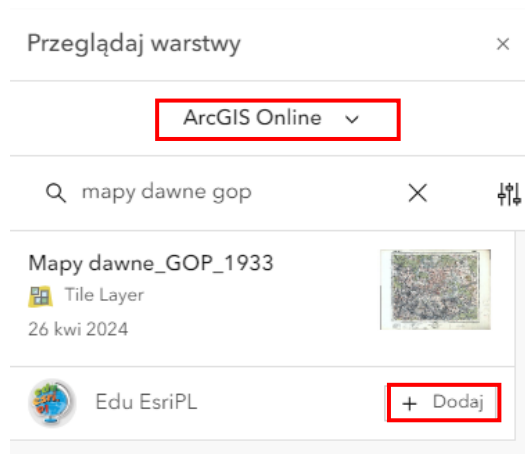

Górnśląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

- Do mapy dodaj dane. W tym celu z górnego panelu wybierz **Dodaj** , a następnie **Przełądaj warstwy**.

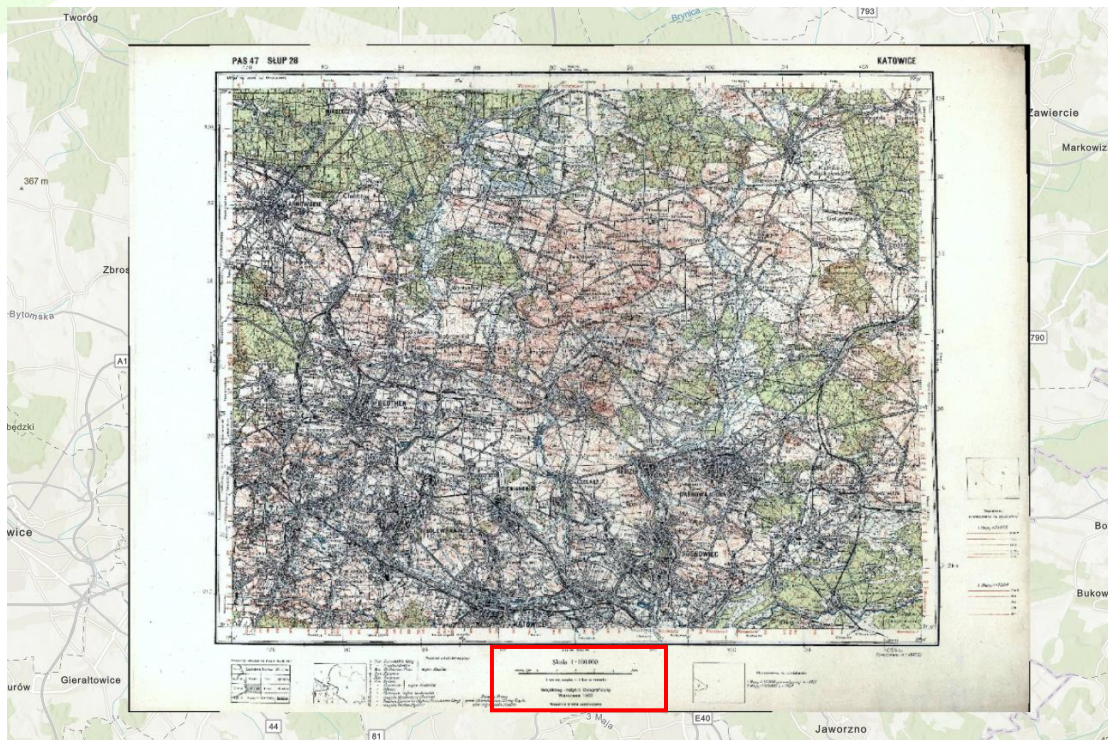

- Wyszukaj warstwę **Mapy dawne_GOP_1933** z zasobów **ArcGIS Online**. Dodaj mapę za pomocą symbolu plusa po prawej stronie warstwy.

- Przybliż się do dolnej ramki wczytanego skanu mapy dawnej.

Górnśląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

Zadanie 1: Która instytucja opracowała tę archiwalną mapę topograficzną? W którym roku została wydana? W jakiej jest skali?

Odpowiedź:

7. Zapisz mapę. Z lewego panelu wybierz **Zapisz i otwórz** , a następnie **Zapisz jako**. Dodaj unikalny tytuł mapy, np. „Mapy dawne GOP_TWOJE INICJAŁY”. Opcjonalnie możesz dodać także znaczniki. Na dole okna wybierz **Zapisz**.

Górnośląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

Zapisz mapę ×

Tytuł
Mapy Dawne GOP imię nazwisko

Folder
EduEsriPL

Kategorie
Przypisz kategorię

Znaczniki
mapy dawne × GOP × WIG × 1933 ×
scenariusz × edu.esri.pl × Dodaj znaczniki

Podsumowanie
Dodaj podsumowanie

Pozostałe znaki: 2048

Zapisz Anuluj

8. Udostępnij mapę. W tym celu z lewego panelu wybierz opcję **Udostępnij mapę** . Wybierz sposób udostępnienia, np. **Instytucja** lub **Publiczny**, a następnie wybierz **Zapisz**.

Udostępnij ×

Skonfiguruj poziom udostępniania Przywróć

Właściciel
Właściciel elementów ma dostęp

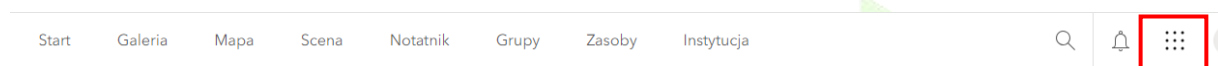
Instytucja
Wszyscy członkowie instytucji mają dostęp

Wszyscy (publiczne)
Osoby spoza instytucji mają dostęp

Skonfiguruj udostępnianie grupie
Jeszcze brak Edytuj udostępnianie grupie

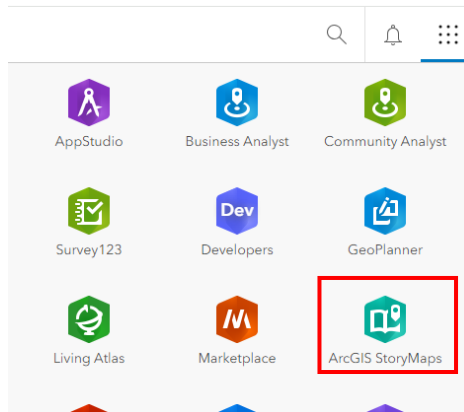
Zapisz Anuluj

9. Wróć do strony głównej ArcGIS Online i wybierz symbol dodatkowych aplikacji:

Górnośląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

10. Spośród wszystkich aplikacji odszukaj **ArcGIS StoryMaps**:

11. Wybierz

+ Nowa narracja ▾

12. Wprowadź tytuł narracji oraz opcjonalnie podtytuł.

Dodaj zdjęcie lub film tytułowy

Mapy dawne GOP

Porównaj zmiany, jakie zaszły na obszarze Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego między rokiem 1933 a chwilą obecną

13. Opcjonalnie możesz dołączyć grafikę tytułową poprzez kliknięcie na przycisk

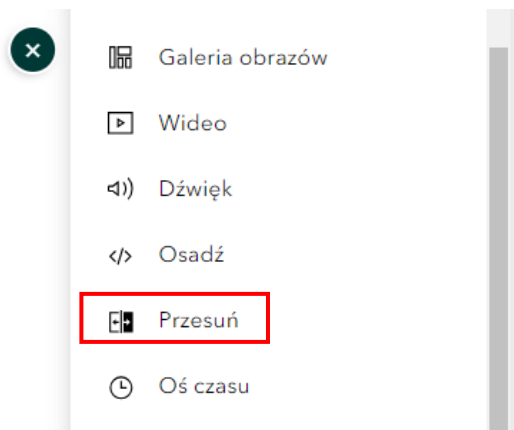
Dodaj zdjęcie lub film tytułowy

14. Poniżej wybierz symbol plusa o nazwie „Przesuń”:

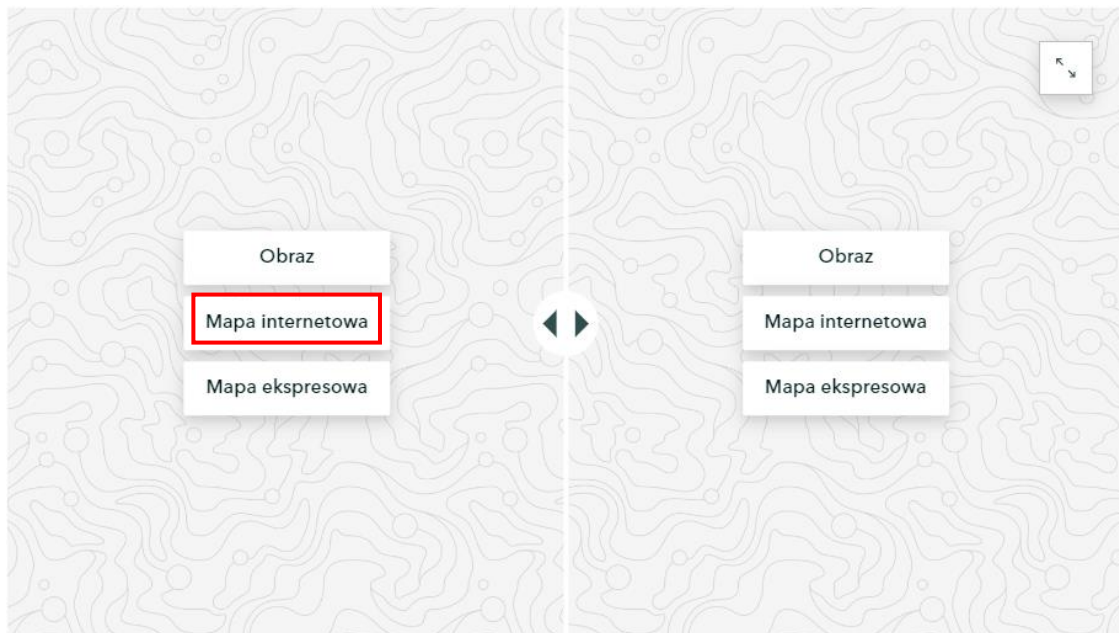
+ Przedstaw swoją narrację...

i dołącz element

Górnośląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

15. Po lewej stronie wybierz „**Mapa internetowa**” i wybierz utworzoną przez Ciebie mapę.

Dodaj podpis (opcjonalnie)

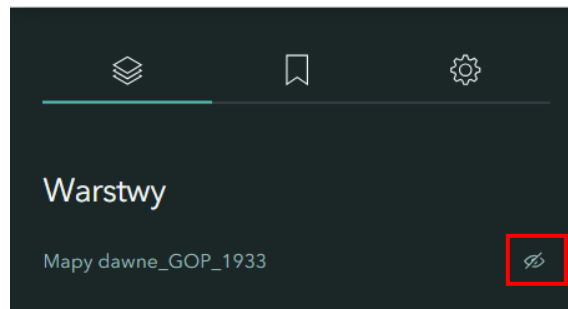
Zapisz

16. Dostosuj stopień powiększenia mapy i zatwierdź poprzez wybranie

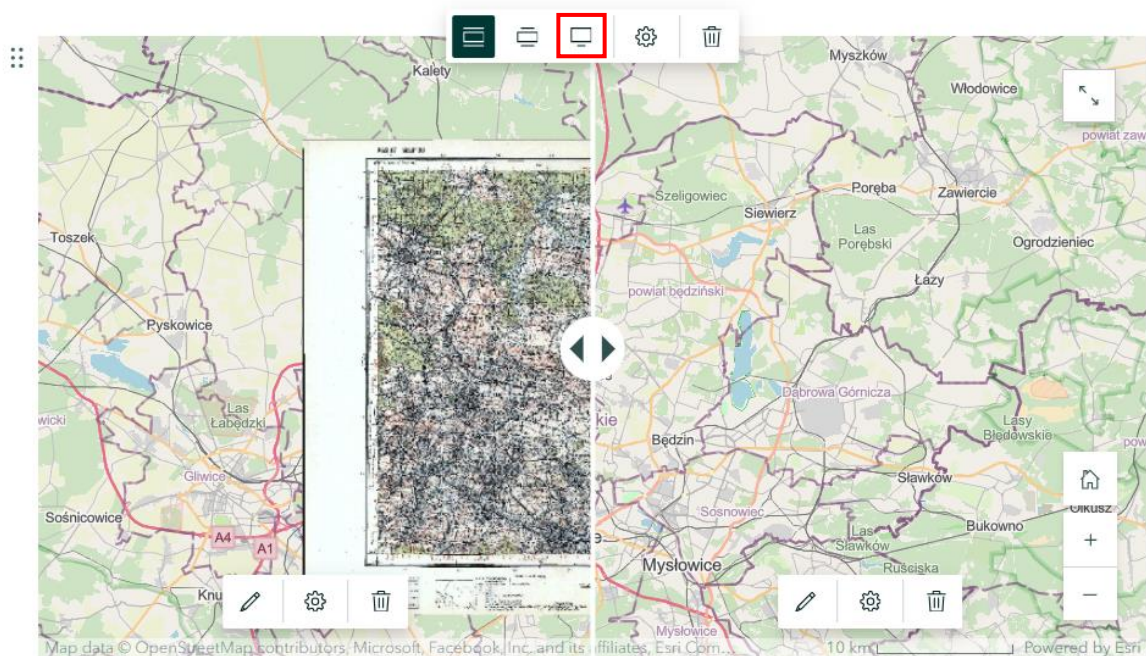
17. W elemencie „**Przesuń**” po prawej stronie dodaj ponownie tę samą mapę internetową, z tym, że **odznacz** widoczność warstwy klikając na symbol oka (jak na poniższej grafice). Na koniec wybierz **Zapisz**.

Górnośląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

Dopasuj wygląd mapy

18. Dodaj podpis oraz zmień wielkość elementu „Przesuń” na „Duży”.

Porównanie mapy WIG z aktualnym terenem.

19. Możesz dodać dodatkowe elementy do swojej StoryMaps.

20. Na koniec z górnego panelu wybierz „Publikuj”:

21. Możesz ustawić sposób udostępnienia swojej mapy narracyjnej na np. publiczny.

Górnśląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

Udostępnij

Kto może to zobaczyć po opublikowaniu

Skonfiguruj poziom udostępniania

 Wszyscy (publiczne) ▾

Skonfiguruj udostępnianie grupie ⓘ

 Wyszukaj grupy

Opcje zaawansowane

Zezwalaj na duplikaty ⓘ

Pokaż w wynikach wyszukiwania w internecie ⓘ

22. Na koniec z górnego panelu wybierz **Publikuj**.

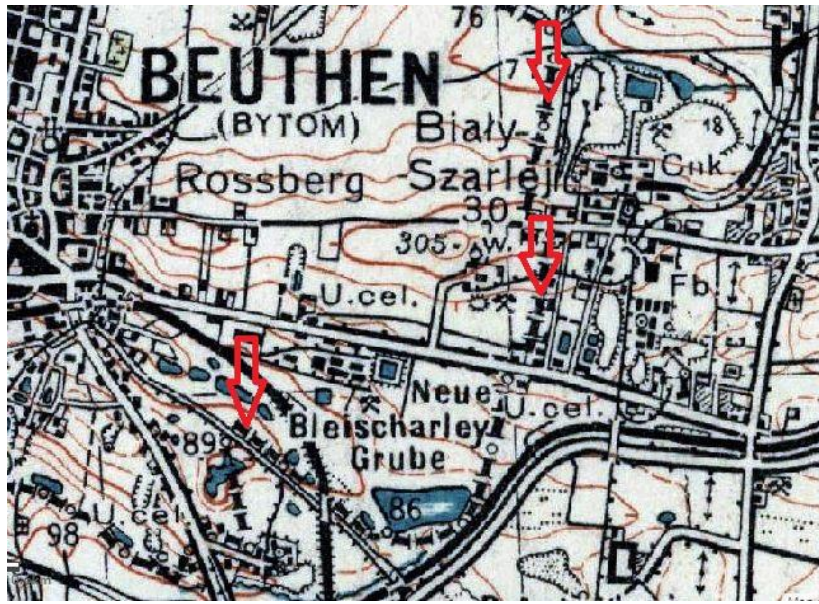
23. Na podstawie utworzonej aplikacji wykonaj poniższe zadania.

Zadanie 2: Które z dużych miast GOP z analizowanej mapy znajdowało się w 1933 r. w granicach Niemiec?

Wskazówka: Granica została zaznaczona sygnaturą jak na mapie poniżej:

Górnoląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

Odpowiedź:

.....

Zadanie 3: Jak w okresie międzywojennym nazywał się Chorzów?

Odpowiedź:

.....

Zadanie 4: Podaj dawną niemiecką nazwę dzisiejszych dzielnic Bytomia: Miechowice, Bobrek, Szombierki, Karb, Rozbark. W nazwach których dzielnic pojawia się człon oznaczający po niemiecku „góra”?

Odpowiedź:

.....

.....

.....

Zadanie 5: Jak nazywała się dawniej Kopalnia Węgla Kamiennego (KWK) „Miechowice”? W którym z miast się znajduje? W którym z państw przedni wojną światową? Czy jest obecnie czynna?

Górnośląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

Odpowiedź:

.....

.....

.....

Zadanie 6: Podkreśl właściwe odpowiedzi:

W okresie międzywojennym długość linii kolejowych na badanym obszarze była *dłuższa/taka sama/krótsza* niż obecnie, zaś długość dróg kołowych *dłuższa/taka sama/krótsza* niż obecnie.

Zadanie 7: Co obecnie znajduje się między dawnymi wsiami Twórzeń i Kazdębie? Jaki jest obecny status administracyjny tych wsi?

Odpowiedź:

.....

Zadanie 8: Między którymi miastami obecnie przebieg granicy administracyjnej biegnie śladem dawnej granicy między II RP a Niemcami?

Odpowiedź:

.....

Zadanie 9: Podaj nazwę przynajmniej dwóch obiektów topograficznych (wzgórza, hałdy), dwóch obiektów hydrograficznych (cieki, zbiorniki wodne) oraz dwóch parków, których nie było lub wyglądały inaczej w 1933 r., a które istnieją obecnie lub istnieją w zmienionej formie. Jakiego pochodzenia są te zmiany?

Odpowiedź:

.....

.....

.....

.....

Dziękujemy za skorzystanie z naszych materiałów.

Zespół Edukacji Esri Polska Sp. z o.o.

OBSERWUJ NAS

Platforma edukacyjna

Facebook

Grupa nauczycieli

Geografia